

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
बी.ए.भाग ३ सत्र ५ स्वाध्याय प्रश्न
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२४

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. बी.ए. भाग ३ सत्र ५ साठीचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. **दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.**

नियम :

1. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक व इंग्रजी आवश्यक पेपरकरिता एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुख्यपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व सहा पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam Seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यासकेंद्रावर विहीत वेळेत स्वतः पोहोच करावे किंवा पोस्टाप्टारे / कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) **स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.**
4. विद्यार्थ्यांनी स्वाध्याय अभ्यासकेंद्रामध्ये जमा करणेच्या अंतिम तारखा स्वतंत्र परिपत्रकाद्वारे www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावरील Distance Education → Online Notice Board (http://www.unishivaji.ac.in/distedu/notice_board.aspx) या लिंकवरती नंतर प्रसिद्ध करण्यात येतील यांची संबंधितांनी नोंद घ्यावी.
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर तसेच त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाहीत
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत.

7. स्वाध्याय जमा केलेल्या विद्यार्थ्यांनी संबंधित विषयास अनुत्तीर्ण झाल्यास पुन्हा स्वाध्याय जमा करू नये फक्त अनुत्तीर्ण विषयाची लेखी परीक्षा घ्यावी.
8. बी.ए.भाग — ३ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४—२०२५ पासून सुधारित करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सदर अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे. सदरचा अभ्यासक्रम www.unishivaji.ac.in या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्यायावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठ्यक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुख्यपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नाव : .....

परीक्षा बैठक क्रमांक

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र : .....

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय : .....

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅप्टॉपलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

B.A Part - III Sem. V Assignment Questions (Languages)
(Marathi, Hindi, English, Ardhamagadhi, Sanskrit and Urdu) Oct./Nov.2024 Exam

बी. ए. भाग — ३ सत्र — ५ भाषा स्वाध्याय प्रश्न

(मराठी, हिंदी, इंग्रजी, अर्धमागाधी, संस्कृत व उर्दू) ऑक्टोबर/नोवेंबर २०२४ परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास १० गुण)

बी. ए. भाग ३ करिता प्रवेशित झालेल्या सर्व विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्पेशल विषयाच्या स्वाध्यायाबरोबर इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory) पेपरचे स्वाध्याय जमा करणे अनिवार्य आहे.

बी. ए. भाग ३, सत्र ५ इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory)
English for Communication

- 1) Write a letter of complaint against the load shedding in your area, to The Complaint Officer, Tarabai Park Regional Office, MSEB, Kolhapur.

OR

- 2) Prepare an imaginary interview draft for the post of stenographer of Mumbai High court, Mumbai.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी
अभ्यासपत्रिका क्रमांक : ७ साहित्यविचार

-
- १) ललित व ललितेतर साहित्यातील साम्य-भेद स्पष्ट करा.
किंवा
- २) ‘स्वभावोक्ती’ व ‘उपमा’ हे अलंकार सोदाहरण स्पष्ट करा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी
अभ्यासपत्रिका क्रमांक : ८ मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

- १) भाषा म्हणजे काय? ते सांगून भाषेच्या उत्पत्तीचे सिद्धांत स्पष्ट करा.
किंवा
- २) स्वन-स्वनिम-स्वनांतर ही साखळी सोदाहरण विशद करा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी
अभ्यासपत्रिका क्रमांक : ९ मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स १५००)

- १) मुकुंदराजांच्या वाडमय लेखनाचा परिचय करून द्या.
किंवा
- २) साती ग्रंथांचा परिचय करून द्या.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी
अभ्यासपत्रिका क्रमांक : १० मराठी भाषा व अर्थार्जिनाच्या संधी

- १) वैचारिक लेखनाची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा.
किंवा
- २) आंतरजालावरील मराठी विषयक लेखनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी
अभ्यासपत्रिका क्रमांक ११ : वाङ्मयीन प्रवाहाचे अध्ययन : अनुभवकथन

- १) मराठीतील अनुभवकथन लेखनाची परंपरा स्पष्ट करा.
किंवा
- २) ‘एका लोकलढयाची यशोगाथा’ची आशयसूत्रे स्पष्ट करा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र क्र. VII : विधा विशेष का अध्ययन

- १) 'मोहनदास' पात्र का चरित्र चित्रण करें।

अथवा

- २) 'मोहनदास' कहानी की कथावस्तु लिखिए।
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र VIII : साहित्यशास्त्र

- १) काव्य के गुण दोष लिखिए।

अथवा

- २) अनुप्रास शब्द अलंकार का लक्षण सहित उदाहरण स्पष्ट करें।
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र IX : हिंदी साहित्य का इतिहास

- १) आदिकालीन कवि अमीर खुसरो का परिचय लिखिए।

अथवा

- २) कृष्ण काव्य की विशेषताएं लिखिए।
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र X : प्रयोजनमूलक हिंदी

- १) हिंदी सिनेमा के कारण रोजगार के अवसर कैसे प्राप्त होते हैं स्पष्ट करें।

अथवा

- २) महाविद्यालय में संपन्न गैदरिंग समारोह का समाचार लेखन स्पष्ट करें।
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र XI : भाषा विज्ञान और हिंदी भाषा

- १) भाषा की विशेषताएं लिखिए।

अथवा

- २) देवनागरी लिपि की वैज्ञानिकता स्पष्ट करें।
-

B.A Part III Sem. V English
Paper VII : Introduction to Literary Criticism

-
- 1) What are the functions of literary Criticism?
OR
  - 2) Matthew Arnold's Views on Criticism.
-

B.A Part III Sem. V English
Paper – VIII : English Poetry

- 1) Explain the major themes of the poem 'The Rime of the Ancient Mariner'
OR
  - 2) Write in brief types of Elizabethan Poetry and its characteristics.
-

B.A Part III Sem. V English
Paper – IX : English Drama

- 1) Discuss the major themes reflected in *The Importance of Being Earnest*.
OR
  - 2) Write the elements of Drama.
-

B.A Part III Sem. V English
Paper No – X : English Novel

- 1) Write an essay on Rise and Development of the Novel.
OR
  - 2) Explain the relation between the old man and the boy in *The Old Man and The Sea* by Ernest Hemingway.
-

B.A Part III Sem. V English
Paper- XI : Language And Linguistics

- 1) Differences Between Animal and Human Communication.
OR
  - 2) What is Morpheme? Discuss the Classification of Morpheme.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ७ :— जैनतत्त्वज्ञान (अष्टपाहुड)

-
- १) स्थियांना मोक्ष न मिळण्याची कारणे कोणती ते स्पष्ट करा.
किंवा
- २) वीजरागी मुनीच्या /आचार्याच्या गुणाचे वर्णन करा.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ८ :— प्राकृत काव्य (कंसवहो)

- १) कृष्णाने दृष्टांचा संहार करून गोपाळाचे रक्षण कसे केले ते लिहा
किंवा
- २) गोपी कशा प्रकारे शोक करत होत्या ?
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ९ :— प्राचीन प्राकृत साहित्य

- १) रोहिणी सुनेने सास-याने दिलेल्या पाच साळी कशा परत केल्या ?
किंवा
- २) कोल्हाना कासवास भक्ष्य करण्यात प्रथम यश का आले नाही
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक १० :— प्राकृत सट्टक साहित्य

- १) कर्पूर मंजरीची विरहावस्था स्पष्ट करा.
किंवा
- २) विदुषकाने आपल्या पाडित्याची परंपरा कशी स्पष्ट केली
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ११ :— प्राकृत व्याकरण

- १) प्राकृत भाषेतील आद्य जोडाक्षरातील बदल स्पष्ट करा.
किंवा
- २) अनुनासिकीकरण म्हणजे काय ते स्पष्ट (उदाहरणासहित) स्पष्ट करा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—७ : संहिताध्ययनम्

-
- १) पृथ्वीसूक्ताचे महत्व विशद करा.
किंवा
२) मंडुकसूक्तातील विचार स्पष्ट करा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—८ : वेदान्तसार

- १) ‘साधनचतुष्टयम्’ या विषयावर सविस्तर टीपणी लिहा.
किंवा
२) ‘समाधि’ या विषयावर सविस्तर टीपणी लिहा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—९ तर्कसंग्रह

- १) अनन्भट्टांनी वर्णन केलेल्या पञ्च हेत्वाभासांचे पूर्ण स्पष्टीकरण करा .
किंवा
२) तर्कसंग्रहोक्त पदार्थ यावर सविस्तर निबंध लिहा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—१० काव्यप्रकाश

- १) शब्दशक्तींवर सविस्तर चर्चा करा.
किंवा
२) त्रिविधा लक्षणा यावर निबंध लिहा.
-

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक —११ पुराविद्या

- १) पुराभिलेखागार यावर परिचयात्मक टीप लिहा.
किंवा
२) मौर्योत्तरकालीन अभिलेखांचे ऐतिहासिक महत्व स्पष्ट करा.
-

Distance Education, Shivaji University Kolhapur

B.A Part III (Semester-V)

Urdu SPL (NEP Pattern)

Assignment Questions

Total Marks: 10

PAPER NO.VII

10

سرسید احمد خان کے حالات زندگی پر تفصیلی نوٹ لکھیے 1

سرسید نے اپنی صحافتی زندگی کا آغاز کس طرح کیا ہے اس پر نوٹ لکھے 2

VIII PAPER NO.VIII

10 اشتہار کے مقاصد بیان کیجیے۔ تفصیلی نوٹ لکھے؟ 1

اشتہار کی تعریف اور زبان پر روشنی ڈالیے۔ - 2

PAPER NO.IX

10 تنقید و تحقیق کی تعریف اور آغاز و ارتقاء پر تفصیلی نوٹ لکھے؟ 1

کارل مارکس کے تنقیدی نظریات پر نوٹ لکھے؟ 2

PAPER NO.X

10 رومانی تحریک سے کون وابستہ تھے اس پر تفصیلی نوٹ لکھے؟ 1

سرسید احمد خان کے نامور رفقاء کون تھے تفصیلی نوٹ لکھے 2

PAPER NO XI

1 اردو ناول کا آغاز و ارتقاء پر تفصیلی نوٹ لکھیے

2 راجندر سنگھ بیدی کا ناول 'ایک چادر میلی' کا خلاصہ لکھیے